

«БЫ ЁЗБУДЗІЎСЯ ВАДЗЯНІК»

МІФЫ І ПАДАННІ Ё ТВОРАХ БЕЛАРУСКІХ ПАЭТАЎ

Па гарызанталі:
3. Паводле паданняў — чалавек, здольны абарочвацца ў ваўка. **7.** «пясняр я, ...чарадзеі». З верша М. Танка «Вячэрняе люстравады». **8.** Беларуская багіня цнатлівасці. **10.** Лекавая расліна, якая выкарыстоўвалася пры варажбе і як засцерагальны сродак ад удару перуна. **11.** Дарадчы орган пры патрыярху. **13.** Народ, народнасць (перан., устар.). **16.** Тое, што і дух. **17.** Птушка, якая ў беларускай вусна-паэтычнай спадчыне прыраўноўваецца да чалавека, каня, змяі. **20.** Нячысіцкі, які, паводле павер'яў, шкодзіць толькі грэшным людзям. **22.** Казацкі афіцэрскі чын у царскай арміі. **27.** «І вось яна, жыцця крыніца, // Сама багіня- ..., // Узышла на небе і міргнула». З паэмы Я. Коласа «Новая зямля» («Летнім часам»). **28.** Беларуская багіня розуму, апякунка чалавека. **29.** Ногі носяць, а ... кормяць (прык.). **30.** Міфічны ўладар пушчы, гігант, зарослы па ўсім целе мохам.

Па вертыкалі: **1.** Падношанае адзенне (разм.). **2.** Беларускі язычнікі галоўны добры бог зямлі, які ў час жніва з'яўляўся на нівах і дапамагаў жням. **3.** Перакананне ў існаванні звышнатуральных сіл. **4.** Дзвярная зашчэпка. **5.** Свяшчэнны бык у старажытных егіпцянах. **6.** «З чараўніцаю ... князь вара, // З чорнай сілаю дружбу вядзе». З верша Я. Купалы «Песня-казка». **9.** Горад, раённы цэнтр на Гродзеншчыне. **12.** ..., або Хатнік, Гаспадар, Падпечнік. У беларускай міфалогіі дух хаты, які найбольш дагджае там, дзе ё сям'і лад. **13.** Вуснае апавяданне пра мінулае. **14.** «Толькі ... пайшоў з балота, // Бы ёзбудзіўся вадзянік». З паэмы

Я. Коласа «Сымон-музыка». **15.** «І зэле, і кветкі — то ўсё свіцзянкі, — // Нас ... абярнуў у расліны». З балады А. Міцкевіча «Свіцязь». **18.** Час — найлепшы ..., але дрэнны касметолаг (прык.). **19.** Міфічны апякун палёў і лугоў, які ў народным уяўленні часам нагадваў працаўніка-хлебараба. **21.** Свята беларускага народнага календара, звязанае з памяннем продкаў; восенскія ... адзначаюцца 2 лістапада. **23.** У Старажытным

Рыме — жрэц-прадказальнік. **24.** Рэлігійная забарона на якое-небудзь слова, дзеянне, за парушэнне якой вінаваты караецца звышнатуральнымі сіламі. **25.** Ззянне вакол галавы, цела, якое ўяўляецца як праява душы. **26.** Месца, па якім сцякае вада.

Склаў Лявон ЦЕЛЕШ,

г. Дзяржынск.

Па гарызанталі: **3.** Ваўкалак. **7.** Баян. **8.** Сева. **10.** Трыптык. **11.** Сінод. **13.** Плем. **16.** Дупа. **17.** Апол. **20.** Кадук. **22.** Есая. **27.** Чараўніца. **28.** Рада. **29.** Рукі. **30.** Птушчавік. **Па вертыкалі:** **1.** Абноска. **2.** Бялун. **3.** Вера. **4.** Крук. **5.** Аліс. **6.** Зяле. **9.** Ашчэны. **12.** Дамавік. **13.** Паданне. **14.** Гл. **15.** Бор. **18.** Доктар. **19.** Палывік. **21.** Дзядзька. **23.** Аўгуст. **24.** Табу. **25.** Аўтар. **26.** Спёк.

Даты

Падзеі

Людзі

21 Кастрычніка

1520 год — партугальскі мараплавец Фернан Магелан адкрыў і ўпершыню прайшоў праліў, названы пасля Магеланавым.

1832 год — рускі вучоны Павел Львовіч Шылінг у сваёй пецябургскай кватэры правёў першую публічную дэманстрацыю вынайдзенага ім электрамагнітнага тэлеграфа. Затым вынаходнік устанавіў тэлеграфную сувязь паміж Зімінім палацам і будынкам Міністэрства шляхоў зносін. Гэта была першая ў свеце лінія электрычнага тэлеграфа.

1877 год — нарадзіўся Якаў Мікітавіч Афанасьеў, глебазнавец, акадэмік НАН Беларусі (1928). У 1931—1937 гадах — дырэктар Інстытута аграглебазнаўства АН Беларусі. Пад яго кіраўніцтвам праведзены даследаванні глебаў, складзена першая глебавая карта Беларусі. Аўтар прац па пытаннях павышэння ўраджайнасці ў розных глебавых раёнах Беларусі. Арыштаваны ў 1937 годзе і прыгавораны да вышэйшай меры пакарання. Рэабілітаваны пасмяротна ў 1957 годзе.

1878 год — нарадзіўся Уладзімір Іванавіч Пічэта, гісторык, акадэмік НАН Беларусі (1928), АН СССР (1946), заслужаны прафесар БССР. У 1901 годзе скончыў Маскоўскі ўніверсітэт. Вёў навуковую

і выкладчыцкую работу ва Украіне і ў Маскве. Адзін з арганізатараў і першы рэктар Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта (1921—1929). У 1930 годзе асуджаны да высылкі тэрмінам на 5 гадоў і пазбаўлены звання акадэміка. З 1937 года працаваў у АН СССР. У 1940 годзе адноўлены ў званні акадэміка АН БССР. Цалкам рэабілітаваны ў 1967-м. Аўтар больш чым 500 навуковых прац, у тым ліку 23 манаграфій. Працы прысвечаны гісторыі Беларусі, Расіі, Польшчы, Украіны, гісторыі права. Вылучыў гісторыю дзяржавы і права ў самастойную навуковую дысцыпліну ў беларускай гістарычнай навуцы. Памёр у 1947 годзе.

1952 год — нарадзілася (г. Мінск) Надзея Віктараўна Лівенцава, беларускі жывапісец. Працуе ў жанрах партрэта, тэматычнай карціны і кампазіцыі. Сярод работ «У краіне сініх птушак», «Сон у месячную ноч», «Людміла», «Анёлы», «Саната» і многія іншыя.

Было сказана

Уладзімір МАРУК, пісьменнік, публіцыст:
«Цяжка ўявіць, што бачыш часу свайго распад, Думаючы пры гэтым пра несканчоны час».

СЁННЯ

Месца

Маладзкі 19 кастрычніка. Месца у сузор'і Скарпіёна.

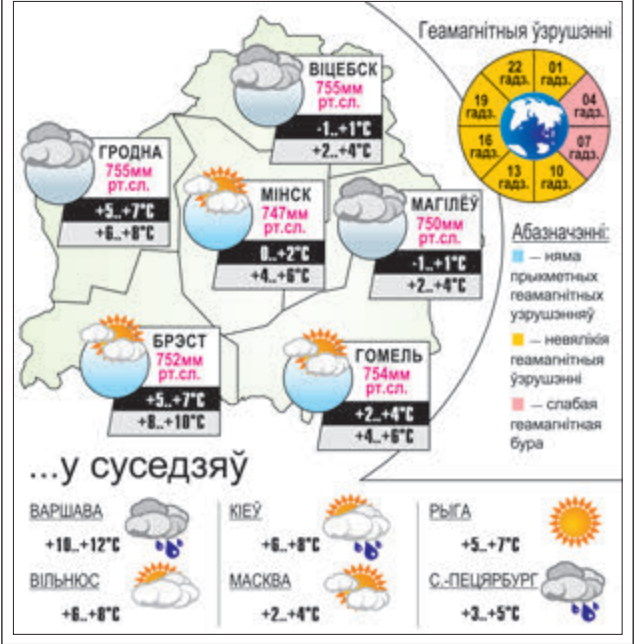
Імяніны

Пр. Марыі, Надзеі, Пелагеі, Тацыяны, Таісіі, Васіля, Дзмітрыя, Паўла, Пятра. К. Урсулы, Якуба.

Сонца	Усход	Заход	Даўжыня дня
Мінск —	7.49	17.59	10.10
Віцебск —	7.41	17.46	10.05
Магілёў —	7.39	17.49	10.10
Гомель —	7.33	17.49	10.16
Гродна —	8.03	18.14	10.11
Брэст —	8.01	18.18	10.17

Фота Надзеі НІКАЛАЕВАЙ.

ЗАЎТРА

УСМІХНЕМСЯ

На матацыкле трэба ездзіць да дваццаці пяці гадоў, пакуль добра зрастаюцца косці.

Жонка скардзіцца мужу на паводзіны іх сына: — Ён стаў проста невыносны, слухае толькі парады розных ідыётаў. Пагавары з ім, прашу цябе.

Кухарка сталавай №17 заўсёды хацела бюст, як у Ганны Семановіч, але так і не змагла назапасіць грошай на аперацыю па змяненні грудзей.

Адэскі панадворак: — Сёмачка, ідзі есці! — Я ўжо паеў у Паўліка! — Вой! Гэта не сын, а золата!

